

MILOVAN MIKI RADULOVIĆ, slike

Umjetnički paviljon, decembar 2005.

U organizaciji Udruženja likovnih umjetnika Crne Gore, sredinom decembra ove godine, u podgoričkom Umjetničkom paviljonu, priređena je samostalna izložba najnovijih likovnih ostvarenja crnogorskog slikara Milovana Miki Radulovića (1947). Radulović je završio (1972) Pedagošku akademiju u Nikšiću, diplomirao je (1977) i magistrirao (1980) na Akademiji likovnih umjetnosti u Beogradu, u klasi prof. Radenka Miševića. Do sada je imao više od dvadeset samostalnih, a učestvovao je na preko dvije stotine kolektivnih izložbi u zemlji i inostranstvu. Pripadao je likovnoj grupi "Generacija 9", a dobitnik je brojnih nagrada i priznanja. Dugo se bavio pedagoškim radom, stalno živi i stvara u Nikšiću.

U adaptiranom, veoma reprezentativnom izložbenom prostoru, prezentovano je tridesetak recentnih slika iz ciklusa "Jutro" galerijskog formata, koje su ostvarene uljanom tehnikom na platnu. Svi eksplikati su indentičnih dimenzija, a orjentisani su u eksplicitnom horizontalnom nizu. Na prvi pogled, postavka upravo po kontinuiranom ustrojstvu i evidentnoj temarsko-likovnoj ujednačenosti, neodoljivo asocira na veoma uvećane filmske sekvence. Radulovićevo stvaralaštvo pripada sferi figuralnog, zapravo, ono je nadasve duboko izmaštano, onirično, romantizirano i veoma poetično. Svi njegovi prizori su na rubu snohvatice, njima ne vladaju zakoni gravitacije i ravnoteže, sve je pokrenuto, sve čarobno lebdi, naprosto kao u nekoj savremenoj bajci. Multiplicira se prizor u prizoru, ambijent u ambijentu, atmosfera u atmosferi. Već duže vremena, Radulović je tematski istinski vezan za pastoralni život kontinentalnog crnogorskog područja. U anticipiranom ruralnom sižeju, javljaju se trošne kolibe i pojate, zeleni dolovi, proplanci i uvale,

raznovrsno rastinje, habitusne krošnje, žbunovi, trave, cvjetne skupine, pastiri i pastirice, stada, psi čuvari, te posebno potencirani, prkosni i goropadni jarci. Za razliku od njegovih prethodnih cjelina, koje su sobom nosile izvjesnu turobnost i mistiku, eksplikati iz ovog recentnog ciklusa, odlikuje naglašena optimističnost, radost čistote življenja i nevine postojanosti. Van svake sumnje, Radulović zanesenjački likovno supstituiše, veoma osobenu i sadržajnu sagu o pastoralnom životu.

U najnovijim eksplikatima, Radulović kompoziciono posebno naglašava središnjicu slikane ravni, ona je prosvjetljena intenzivnom i čudesnom svjetlošću iz pozadine, uglavnom kontra žur, dok su obodne partije veoma zatamnjene. Takvim likovnim postupkom, on znalački obezbjeđuje zavidnu prostornost i scensku dubinu, mada se glavni vizuelno-dramatski zaplet, odvija neposredno u prednjem planu. Iako se Radulović koristi veoma zavidnim crtačkim iskustvima, u ovim najnovijim ostvarenjima, maksimalno je potencirana bogata i reska hromatika, sa posebnim naglaskom na izuzetno kontrapunktirane, dramatične odnose temno svijetlih partija. U funkciji ukupnog koloritnog razigravanja i potenciranja naboja optimističnosti su topla skala žutog, okera, gorećeg cinobera, terakote, purpura i zagasite umbre, te hladne nijanse pariško plave, kobalta, violetne, lisnato zelene i izrazito mrke. Radulović izuzetno vješto smjenjuje i na izvjesan način se poigrava bojanim nanosima, često su evidentne neoslikane partije čistog prepariranog platna, koje isijavaju intenzivnu svjetlost, a odmah pored, transparentne lazure, te gusti i pastuozni nanosi. Izuzetno je potencirana gestualnost poteza, izrazita fakturalnost i raskošna taktilnost. Svi njegovi prisni i milozvučni prizori, neodoljivo odišu iskrenošću, infantilnom radošću i odista neizmjernim optimizmom. Radulovićevo nadahnuto stvaralaštvo, zasigurno predstavlja nezaobilazni segment savremene crnogorske likovne umjetnosti.